

LATVIJAS VALSTS PREZIDENTS

Rīga

Nr. 77

2010.gada 5.martā

Latvijas Republikas
Saeimas priekšsēdētājam
Gundaram Daudzem

Augsti godājamais Saeimas priekšsēdētāja kungs!

Šā gada 25.februārī Saeima pieņēma likumu „Grozījumi Alkoholisko dzērienu aprites likumā”, papildinot Alkoholisko dzērienu aprites likuma 6.panta pirmo daļu ar 8.punktu, kas nosaka, ka alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecība ir aizliegta 1.septembrī. Šī priekšlikuma iesniedzēja Saeimas deputāte Sarmīte Ķikuste norādīja, ka viņas mērķis bija rosināt diskusiju par alkohola lietošanu nepilngadīgo vidū. Jāatzīmē, ka deputāte plašsaziņas līdzekļos norādīja uz savu nodomu attiecināt alkoholisko dzērienu tirdzniecības aizliegumu 1.septembrī tikai uz veikaljiem.

Mērķis – liegt nepilngadīgajiem jebkuru iespēju iegādāties alkoholiskos dzērienus Zinību dienā, kā arī cīnīties pret jauniešu alkohola lietošanas paradumiem, ir leģitīms un pilnībā atbalstāms, taču sabiedrības neizpratni ir izraisījis izvēlētais līdzeklis, lai šo mērķi sasniegtu. Turklāt jākonstatē, ka priekšlikums aizliegt alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecību 1.septembrī, tika iesniegts un atbalstīts, neapspriežot to ne ar atbildīgajām institūcijām, kuru kompetencē ir kontrolēt alkoholisko dzērienu apriti un sabiedrisko kārtību, ne ar mazumtirgotājiem, kurus minētā norma skar vistiešākajā veidā. Diemžēl diskusijas sākās tikai pēc augstāk norādītā likuma pieņemšanas Saeimā. Pirms likuma pieņemšanas netika arī veikti aprēķini, kā šis aizliegums iespaidos pakalpojuma sniegšanas nozari un valsts tautsaimniecību. No

likumprojekta „Grozījumi Alkoholisko dzērienu aprites likumā” sagatavošanas materiāliem secināms, ka, apspriežot minēto aizliegumu, nav meklētas citas iespējas, kā izskaust alkoholisko dzērienu nonākšanu nepilngadīgas personas rokās ne vien 1.septembrī, bet ikdienā un kopumā ierobežot alkohola lietošanu jauniešu vidū.

Alkoholisko dzērienu tirdzniecība nepilngadīgajiem ir aizliegta. Alkoholisko dzērienu aprites likuma 6.panta otrā daļa nosaka pienākumu mazumtirgotājam pirms alkoholisko dzērienu pārdošanas pieprasīt pircējam uzrādīt personu apliecinošu dokumentu, lai pārlicinātos par pircēja vecumu. Tomēr Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 155.panta trešā daļa par alkoholisko dzērienu un tabakas izstrādājumu pārdošanu nepilngadīgajiem paredz atbildību un sodu vienīgi pārdevējam, t.i. fiziskai personai, tādējādi netieši atbrīvojot mazumtirgotāju kā juridisku personu (un tirdzniecības vietas īpašnieku) no atbildības par alkoholisko dzērienu un tabakas izstrādājumu pārdošanu nepilngadīgajiem.

Ņemot vērā šī pārkāpuma smagumu, uzskatu, ka Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā būtu jāparedz atbildība par alkoholisko dzērienu un tabakas izstrādājumu pārdošanu nepilngadīgajiem gan pārdevējam, gan arī juridiskajai personai – alkoholisko dzērienu tirdzniecības atļaujas (licences) turētājam.

Vēlos vērst Saeimas uzmanību, ka priekšlikums veikt attiecīgus grozījumus Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā Saeimā ir iesniegts jau 2008.gada 13.novembrī, nodots Saeimas Juridiskajai komisijai un tālāk nav virzīts.

Kopsakarā ar administratīvā soda – naudas soda piemērošanu jāpilnveido nosacījumi alkoholisko dzērienu tirdzniecības licences anulēšanai.

Ministru kabineta 2005.gada 30.augusta noteikumi Nr.662 „Akcīzes preču aprites kārtība” paredz speciālās atļaujas (licences) vai speciālajā atļaujā (licencē) norādītā darbības vietas ieraksta anulēšanu vienīgi gadījumos, ja komersants (nevis komersanta darbinieks) neievēro akcīzes preču aprites kārtību.

Tādējādi pārkāpumi, ko tirdzniecības vietā veic pārdevējs, pārdodot alkoholiskos dzērienus un tabakas izstrādājumus nepilngadīgajām personām, praksē ne vienmēr tiek uzskatīti par pārkāpumiem, par kuriem komersantam var anulēt speciālo atļauju (licenci) vai speciālajā atļaujā (licencē) norādīto darbības vietas ierakstu. Uzskatu, ka pašreiz spēkā esošais regulējums ir smagnējs, neviennozīmīgi interpretējams un neveicina komersantu atbildību par pārkāpumu.

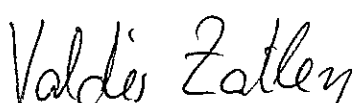
Valstij ir tiesības ierobežot alkoholisko dzērienu apriti, ja ierobežojumiem ir leģitīms mērķis, tie noteikti sabiedrības interesēs, nodrošina sabiedrisko kārtību un drošību un veicina izpratni par alkohola lietošanas kaitīgumu. Šādus ierobežojumus var saistīt ar noteiktām valsts svētku, atceres un atzīmējamām dienām, arī ar Zinību dienu – 1.septembri. Alkoholisko dzērienu tirdzniecības aizliegums Zinību dienā ir noteikts kaimiņvalstī Lietuvā, pastāvot noteiktiem izņēmumiem. Proti, Lietuvas Republikā alkoholiskos dzērienus 1.septembrī drīkst tirgot sabiedriskās ēdināšanas pakalpojumu sniegšanas vietās, transporta līdzekļos (vilcienos, kuģos, lidmašīnās), kuri veic starptautiskos pasažieru pārvadājumus, viesnīcās (minibāros), kā arī beznodokļu tirdzniecības vietās, kur alkoholiskos dzērienus iegādājas personas, kuras izceļo no Lietuvas Republikas.

Ņemot vērā iepriekš izklāstīto un pamatojoties uz Latvijas Republikas Satversmes 71.pantu, nosūtu 2010.gada 25.februārī Saeimā pieņemto likumu „Grozījumi Alkoholisko dzērienu aprites likumā” otrreizējai caurlūkošanai. Caurlūkojot likuma 4.panta prasības par Alkoholisko dzērienu aprites likuma 6.panta pirmās daļas papildināšanu ar 8.punktu, lūdzu izvērtēt, vai ar augstāk norādīto aizliegumu tiek sasniegts likumdevēja iecerētais mērķis - liegt nepilngadīgajiem jebkādu iespēju iegādāties alkoholiskos dzērienus Zinību dienā, kā arī cīnīties pret jaunatnes alkohola lietošanas paradumiem. Lūdzu Saeimu rast iespēju likuma caurlūkošanas procesā uzklaut visas iesaistītās puses, kā arī atbildīgās valsts un pašvaldību iestādes, kuru kompetencē ir alkoholisko dzērienu aprites kontrole un sabiedriskās kārtības nodrošināšana.

Cīņai pret alkohola lietošanas kaitīgo ietekmi ir jābūt kompleksai, aptverot gan preventīvos, gan izglītojošos, gan alkohola apriti ierobežojošos pasākumus. Tikai tā ir iespējams sasniegt ilgtspējīgu rezultātu, kas kalpo visas sabiedrības interesēm.

Caurlūkojot 2010.gada 25.februārī pieņemto likumu „Grozījumi Alkoholisko dzērienu aprites likumā”, lūdzu izvērtēt nepieciešamību pārskatīt likuma Pārejas noteikumos norādītos termiņus attiecīgo Ministru kabineta normatīvo aktu grozījumu veikšanai, lai nodrošinātu pietiekamu laiku to izstrādei.

Cienā,

Valdis Zatlers